

VEJLEDNING

TIL ANSØGNING OM

Tilskud til energibesparelser og energieffektiviseringer i
erhvervsvirksomheder

Version 2
1. oktober 2020

Indledning

Denne vejledning beskriver, hvordan man søger om tilskud til energibesparelser og energieffektiviseringer i erhvervsvirksomheder.

Ansøgningsmaterialet består af denne vejledning, et elektronisk ansøgningsskema samt en række bilag til ansøgningen.

Vejledningen beskriver tilskudsmulighederne, krav til ansøger og projekt samt de praktiske forhold, man som ansøger skal tage højde for både før, under og efter ansøgning.

Det elektroniske ansøgningsskema udfyldes via ansøgningsportalen <https://tilskud.ens.dk/Dashboard/Login>. Adgang fås med ansøgevirksohedens nem-id.

Bilag udfyldes efter anvisning i denne vejledning. Til nogle bilag er der prædefinerede skabeloner, der hentes på [Energistyrelsens hjemmeside](#). Bilag vedhæftes i det elektroniske ansøgningsskema.

Energistyrelsen opdaterer løbende ansøgningsmaterialet. Vær derfor opmærksom på at anvende den seneste version af vejledningen, som kan findes på [Energistyrelsens hjemmeside](#).

Til vejledningen hører en række dokumenter, som skal benyttes ved ansøgning om tilskud, og som kan hentes på [Energistyrelsens hjemmeside](#). Det drejer sig om følgende: Liste over standardforudsætninger, standardløsninger, standardenergipriser og CO₂-emissionsfaktorer, vejledning til valg af kategori af tiltag (levetider) og revisionsinstruks.

Indholdet i vejledningen

Vejledningen er delt op i følgende kapitler:

1. Hvem kan ansøge om tilskud og til hvad?
2. Hvordan ansøges om tilskud
3. Vejledning til det elektroniske ansøgningsskema og bilag
4. Retningslinjer for opgørelse af energibesparelsen
5. Retningslinjer for dokumentation af energibesparelsen
6. Under og efter projektperioden

Det er vigtigt, at vejledningen læses igennem, inden der ansøges om tilskud. Vejledningen kan bl.a. give svar på, om det påtænkte projekt og virksomheden opfylder betingelserne for at få tilskud.

Kapitel 1 og 2 giver en generel beskrivelse af, hvem der kan ansøge, hvad der kan ansøges til og hvordan man ansøger, herunder generelle krav til projekterne m.m. Kapitel 3 er en vejledning i, hvordan det elektroniske ansøgningsskema udfyldes punkt for punkt. Kapitel 4 indeholder retningslinjer for, hvordan energibesparelsen opgøres. Kapitel 5 indeholder en beskrivelse af de dokumentationskrav, der er ved ansøgningen. Kapitel 6 indeholder en generel beskrivelse af forskellige forhold, som ansøger skal være opmærksom på, når projektet er startet. Det vil sige, når der er givet skriftligt tilsagn om tilskud fra Energistyrelsen, herunder hvordan tilskud udbetales.

Få mere at vide om tilskudsordningen

På Energistyrelsens hjemmeside www.ens.dk/erhvervstilskud og www.spareenergi.dk/erhvervstilskud findes oplysninger om tilskudsordningen, herunder de seneste ændringer, overblik over samtlige

tilskudsmuligheder samt de præcise regler for opnåelse af tilskud, som findes i [Bekendtgørelse af lov om fremme af besparelser i energiforbruget \(nr. 1234 af 24/8/2020\)](#) og [Bekendtgørelse om Tilskud til energibesparelser og energieffektiviseringer i erhvervsvirksomheder \(nr. 1414 af 29. september 2020\)](#).

Spørgsmål kan rettes til Energistyrelsen på telefon 51 67 43 01 eller ved at sende en mail til Erhvervstilskud@ens.dk. På [Energistyrelsens hjemmeside](#) og www.spareenergi.dk/erhvervstilskud er der også mulighed for at tilmelde sig et nyhedsbrev, hvor ansøgningsrunder bl.a. bliver annonceret.

Indhold

Indledning	2
1. Hvem kan ansøge og til hvad?	6
1.1 Hvilke virksomheder er omfattet	6
1.2 Hvad kan der søges tilskud til?	6
1.3 Hvad kan der ikke søges tilskud til (negativliste)?	7
1.4 Hvor meget kan man få i støtte?	8
1.5 Støtteberettigede omkostninger	9
2. Hvordan ansøges om tilskud?	10
2.1 Ansøgningens to faser	10
2.2 Tilsagn/afslag	12
2.3 Klage	12
3. Vejledning til ansøgningsskema og bilag	13
3.1 Oprettelse på ansøgningsportal	13
3.2 Faner i ansøgningsskemaet – Fase 1	13
3.3 Faner i ansøgningsskemaet – Fase 2	17
3.4 Bilag til ansøgningen	21
4. Retningslinjer for opgørelse af energibesparelsen	23
4.1 Opgørelse af energiforbruget i før-situationen	23
4.2 Opgørelse af energiforbruget i efter-situationen	23
4.3 Beregning af energibesparelse hvor nyt anlæg har højere kapacitet end det eksisterende anlæg	24
4.4 Sammenlægning af produktionssteder/Retningslinjer for nedlæggelse af produktion.	24
4.5 Integreerede projekter (hensyn til overlap ml. effekt af forskellige tiltag)	25
4.6 Kategorisering af tiltag og tilhørende levetider	25
4.7 Graddagekorrektur	25
4.8 Overskudsvarme	25
4.9 Leasing	25
4.10 Standardløsninger	26
4.11 Standardforudsætninger	26
4.12 Vedligeholdelsesaktiviteter	26
4.13 Vejledning til målinger	26
4.14 Bygninger med blandet anvendelse	27

5. Retningslinjer for dokumentation af energibesparelsen	28
5.1 Dokumentation af før- og efter-situationen	28
5.2 Dokumentation af energiforbruget	29
5.3 Produktion i før- og efter-situationen.....	29
5.4 Dokumentation for realisering	29
5.5 Ved overtagelse efter konkurs	30
6. Under projektperioden og efter projektperioden.....	31
6.1 Oplysningspligt.....	31
6.2 Statusrapportering.....	31
6.3 Projektændringer.....	31
6.4 Udbetaling af tilskud.....	32
6.5 Kontrol	35
6.6 Annullering af tilskud	35
6.7 Straf.....	36
6.8 Lov- og retsgrundlag	36

1. Hvem kan ansøge og til hvad?

Energistyrelsen kan give tilskud til virksomheder, der gennemfører projekter med henblik på at opnå energibesparelser og energieffektiviseringer i det endelige energibrug i Danmark.

1.1 Hvilke virksomheder er omfattet

Tilskud kan ydes til alle privatejede produktions-, handels-, og servicevirksomheder.

Offentlige virksomheder kan ikke søge om støtte. Offentlig virksomheder defineres ud fra offentlighedsloven. Det betyder, at følgende institutioner og virksomheder ikke kan søge om støtte:

- al virksomhed, der udøves af myndigheder inden for den offentlige forvaltning
- selvejende institutioner, foreninger, fonde m.v., der er oprettet ved lov eller i henhold til lov
- selvejende institutioner, foreninger, fonde m.v., der er oprettet på privatretligt grundlag, og som udøver offentlig virksomhed af mere omfattende karakter og er undergivet intensiv offentlig regulering, intensivt offentligt tilsyn og intensiv offentlig kontrol
- KL og Danske Regioner
- elforsyningsvirksomheder, der producerer, transmitterer eller distribuerer elektricitet ved spænding på 500 V eller derover,
- selskaber, institutioner, foreninger m.v., der driver naturgasforsyningsvirksomhed
- kollektive varmforsyningsanlæg, som er omfattet af varmforsyningsloven og har en kapacitet på mere end 10 MJ/s.
- al virksomhed, der udøves af selskaber, hvis mere end 75 pct. af ejerandelene tilhører danske offentlige myndigheder. Det gælder dog ikke børsnoterede selskaber og disses datterselskaber.

Det er en betingelse for at ansøge om tilskud at:

- ansøger ikke er kriseramte og vil orientere Energistyrelsen, hvis ansøger bliver kriseramt, eller der opstår tvivl herom, i ansøgningsperioden. En virksomhed er kriseramt, når den opfylder mindst én af de omstændigheder, som er defineret i art. 2, nr. 18, i [Europa-Kommissionens forordning nr. 651/2014 af 17. juni 2014](#) om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108, EU-Tidende 2014, L 187, side 1
- ansøger har efterkommet ethvert krav om tilbagebetaling af støtte, som Europa-Kommissionen som ved en tidligere afgørelse har fundet ulovlig og uforenelig med det indre marked. Såfremt sådanne krav måtte opstå i ansøgningsperioden, forpligter ansøger sig til straks at meddele dette til Energistyrelsen.

Ansøger skal ved indsendelse af ansøgning underskrive tro- og love erklæring på ovenstående.

1.2 Hvad kan der søges tilskud til?

Der kan gives tilskud til energispareprojekter, der medfører energibesparelser i det endelige energiforbrug i Danmark. Det endelige energiforbrug er i Bekendtgørelse om tilskud til energibesparelser og energieffektiviseringer i erhvervsvirksomheder defineret som al energi leveret til følgende brancher:

- Industri
- Tjenesteydelser
- Landbrug, fiskeri, gartneri og skovbrug

Energibesparelsen opgøres som nettoforskellen mellem energiforbruget før og energiforbruget efter gennemførelse af energispareprojektet over levetiden. En nærmere beskrivelse af, hvordan energibesparelsen opgøres, kan ses i denne vejlednings kapitel 4.

For at opnå tilsagn om tilskud skal følgende betingelser være opfyldt for projektet:

- Indkøb må ikke være gennemført, og arbejdet på projektet ikke påbegyndt, førend Energistyrelsen har meddelt tilsagn om tilskud. Med dette forstås påbegyndelsen af etablerings-/anlægsarbejdet i forbindelse med investeringsprojektet eller det første retligt bindende tilsagn om køb af udstyr eller indgåelse af andre forpligtelser, som gør investeringen irreversibel. Modsat betragtes forberedende arbejde såsom indhentning af tilladelser og gennemførlighedsundersøgelser (herunder rådgivning og beregning af energibesparelspotentiale) ikke som en påbegyndelse af arbejdet.
- Tilbagebetalingstiden for energispareprojektet må på ansøgningstidspunktet ikke være kortere end 2 år, når tilskuddet medregnes.
- Tilbagebetalingstiden for energispareprojektet må på ansøgningstidspunktet ikke være længere end 10 år, når tilskuddet medregnes.
- Der kan ikke gives tilsagn om mindre end 10.000 kr.
- Anlæg skal være funktionsdygtige og have været i drift på virksomheden i minimum 24 måneder. Det betyder, at der ikke kan medregnes energibesparelser, der opstår ved almindelig vedligeholdelse eller i forbindelse med reparation eller udskiftning af nedbrudte anlæg.
- Projektet ville ikke være gennemført i fravær af tilskuddet.
- Projektet har ikke opnået tilskud fra energiselskabernes energispareindsats, anden statsstøtte, tilskud efter anden lovgivning eller tilskud fra EU-institutioner eller andre organer under EU.
- Virksomheden er ikke forpligtet til at foretage projektet i henhold til anden lovgivning.

Det er på nuværende tidspunkt ved at blive afklaret, hvorvidt bekendtgørelsens § 8 stk. 2 nr.3 (Etablering af energiproducerende anlæg) er i overensstemmelse med gældende lovgivning, herunder EU's statsstøtteretlige.

1.3 Hvad kan der ikke søges tilskud til (negativliste)?

Der kan ikke søges tilskud til energispareprojekter, der reducerer energien i følgende brancher:

- Energiomdannelsessektoren og energiindustrien: Indvinding af energiråstoffer, fremstilling af energiprodukter samt produktion, transmission, distribution og handel med el, gas og varme.
- Transportsektoren: Vejtransport med indregistrerede køretøjer, togdrift, herunder elforbrug til tog, signaler m.v. samt luft- og skibsfart.
- Husholdninger – der henvises til tilskudsordningen til energibesparelser og energieffektiviseringer i bygninger til helårsbeboelse og tilskudsordning til individuelle varmepumper ved skrotning af olie- eller gasfyr (skrotningsordningen). Såfremt der er tale om et energispareprojekt, der reducerer forbruget i en bygning/bygninger, der anvendes til både erhverv og husholdning, kan den besparelse, der vedrører erhvervsdelen få tilskud, se afsnit 4.14.

1.3.1 Negativlisten

Udover ovenstående er der en række energisparetiltag, der ikke kan få støtte:

- Effekten af øget produktionskapacitet og -volumen i forbindelse med energieffektiviseringer. Hvis der i forbindelse med et energisparetiltag sker en forøgelse af produktionskapacitet og/eller – volumen, kan der dog medregnes en besparelse for den del af det fremtidige produktionsvolumen,

som svarer til produktionsvolumen i før-situationen, hvilket er beskrevet nærmere i denne vejlednings kapitel 4.3.

- Energibesparelser, som alene skyldes sammenlægning, hel eller delvis nedlæggelse af produktionen eller flytning af produktionen til en anden produktionsenhed, hvilket er beskrevet nærmere i denne vejlednings kapitel 4.4
- Energibesparelser i forbindelse med etablering af nye bygninger og nyanlæg, herunder helt nye produktionssteder, nye produktionslinjer m.v. Dvs. at der fx kun kan opnås tilskud, hvis et nyt anlæg erstatter et gammelt anlæg.
- Energibesparelser, der opstår ved almindelig vedligeholdelse. Se denne vejlednings kapitel 4.12.
- Energibesparelser i forbindelse med energiforbruget til IT- og serverudstyr, herunder projekter vedrørende køleanlæg i serverrum og UPS anlæg i tilknytning til serverrum.
- Energibesparelser, opnået ved at reducere varme- eller elforbruget alene ved sænkning af temperatur, belysningsstyrke eller ventilationsmængde, hvor der ikke gennemføres andet end en manuel sænkning. I tilfælde, hvor der, på baggrund af en investering, foretages en konkret foranstaltning, fx installation af ekstraudstyr eller indførelse af energistyring, kan energibesparelsen medregnes, såfremt opgørelsen af besparelsen følger de almindelige regler som gælder i vejledningen.
- En energibesparelser opnået på baggrund af ændret adfærd.
- Energibesparelser i forbindelse med etablering eller optimering af energiproducerende anlæg, hvis der fra anlægget er mulighed for at eksportere el eller gas ud af virksomheden, herunder solceller, vindmøller, vandkraftanlæg og biogasanlæg.
- Energibesparelser opnået ved installation af brugt udstyr.

1.4 Hvor meget kan man få i støtte?

Tilskuddets størrelse fastsættes ud fra en maksimal pris pr. kWh pr. år over energisparetiltagets levetid, samt en maksimal støtteprocent, der afhænger af virksomhedens størrelse. Dertil kommer, at det samlede tilskud pr. projekt maksimalt kan udgøre et beløb svarende til 15 mio. euro.

1.4.1 Maksimal pris pr. kWh pr. år over energisparetiltagets levetid

Ansøgere konkurrerer om at opnå støtte ud fra ansøgt støttebeløb. Det betyder, at ansøger ved ansøgning i første fase skal angive hvor meget i tilskud, der ønskes, ud fra en tilskudspris i øre pr. kWh pr. år over energispareprojektets levetid. Der kan maksimalt ydes et tilskud på 7 øre pr. kWh pr. år over energispareprojektets levetid tilbagediskonteret til nutidsværdi med en rente på 4 pct. Levetider er nærmere beskrevet i denne vejlednings bilag 4.6.

1.4.2 Maksimal støtteprocent afhængig af virksomhedens størrelse

Tilskudsordningen administreres i overensstemmelse med Kommissionens forordning (EU) Nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108 (Generel gruppefritagelsesforordning).

Jf. EU's regler for statsstøtte i gruppefritagelsesforordningen afhænger tilskudsprocenten af virksomhedens størrelse. Der kan ydes tilskud på op til 30 pct. af de støtteberettigede omkostninger for store virksomheder, op til 40 pct. for mellemstore virksomheder og op til 50 pct. for små virksomheder.

I den forbindelse defineres virksomhedens størrelse ud fra antallet af ansatte og enten omsætningen eller den samlede årlige balance jf. nedenstående tabel.

Kategori	Antal ansatte		Årlig omsætning		Samlet balance
Stor virksomhed	≥ 250	ELLER	> 50 mio. euro	OG	> 43 mio. euro
Mellemstor virksomhed	< 250	OG	≤ 50 mio. euro	ELLER	≤ 43 mio. euro
Lille virksomhed	<50		≤ 10 mio. euro		≤ 10 mio. euro

Endvidere er den støttesøgende virksomheds forhold til andre virksomheder, med hensyn til besiddelse af kapital, stemmeret og retten til at udøve en bestemmende indflydelse, afgørende for virksomhedsstørrelsen.

Som udgangspunkt gælder herefter, at såfremt den støttesøgende virksomhed ejer 25 % eller mere af en anden virksomhed eller en anden virksomhed ejer 25 % eller mere af den støttesøgende virksomhed, skal den anden virksomheds antal ansatte, omsætning og samlet årlig balance helt eller delvist lægges sammen med den støttesøgende virksomheds tilsvarende nøgletal.

De nærmere regler og definitioner kan læses i [EU's vejledning i definition af virksomhedsstørrelse](#).

1.5 Støtteberettigede omkostninger

Der gives tilskud til de omkostninger, der er nødvendige for, at den ansøgte energibesparelse opnås, og som er direkte relateret til projektet. De støtteberettigede omkostninger omfatter:

- Ekstern rådgivning, projektudvikling, herunder udarbejdelse af ansøgningsmateriale, projektering forbundet med anlægsomkostninger og eventuel ekstern kvalitetssikring af ansøgningen hvis påkrævet af Energistyrelsen,
- miljøgodkendelse,
- anskaffelse af nødvendige anlægskomponenter,
- entreprenørydelser og installation,
- revision af regnskab som krævet af Energistyrelsen.

De støtteberettigede omkostninger omfatter ikke afledte omkostninger af projektet, f.eks.:

- Opkvalificering/uddannelse af personel,
- følgeomkostninger, som opstår andre steder i produktionsleddet i forbindelse med tiltaget, f.eks. produktionsstop,
- driftsomkostninger,
- finansielle omkostninger.

Opgørelsen af de støtteberettigede omkostninger skal være fratrukket moms, som ikke bæres endeligt af tilskudsmodtager, samt tilbagekrediteringer, rabatter, indtægter, der tilvejebringes som følge af den tilskudsstøttede aktivitet i projektperioden og lignende.

2. Hvordan ansøges om tilskud?

Der vil være mulighed for at søge om tilskud flere gange om året. Nye ansøgningsrunder annonceres på [Energistyrelsens hjemmeside](#), [Spareenergi.dk/erhvervstilskud](#) og på [Statens-tilskudspuljer.dk](#) samt via ordningens nyhedsmail. Ved annonceringen vil det oplyses, hvad den vejledende samlede tilsagnsramme er.

2.1 Ansøgningens to faser

Ansøgning om tilsagn om tilskud indsendes i to faser inden for to frister. Ansøgningen skal indsendes digitalt i et ansøgningsskema via Energistyrelsens [ansøgningsportal](#). Detaljeret anvisning til udfyldelse af ansøgningsskema ses i denne vejlednings kapitel 3.

2.1.1 Ansøgningens fase 1

Ansøgningens fase 1 består af et enkelt ansøgningsskema, som ud over oplysninger om den ansøgende virksomhed indeholder angivelse af, hvilke kategorier af tiltag der søges støtte til (bestemmende for energibesparelsens levetid), anvendt energiart, energibesparelsens størrelse samt angivelse af ønsket tilskudsbeløb i øre pr. kWh pr. år over energisparetiltagets levetid.

Ansøgninger konkurrerer på ønsket tilskud i øre pr. kWh pr. år over energisparetiltagets levetid, således at ansøgninger med lavest pris har størst chance for at modtage tilskud. Den maksimale tilskudspris, man kan søge om, er 7 øre pr. kWh pr. år over energisparetiltagets levetid.

Ansøgninger, der indeholder tiltag, hvor der sker en konvertering fra fossilt brændsel til el, tildes en konkurrencefordel. Det sker ved, at ansøgers ønskede tilskudspris i øre pr. kWh pr. år over energisparetiltagets levetid vægtes med en prioriteringsfaktor, der afspejler CO₂-belastningen fra den enkelte energiart. Prioriteringsfaktorerne fremgår af nedenstående skema.

Konvertering fra	Konvertering til	Prioriteringsfaktor
Naturgas	Elektricitet	1,25
Motorbenzin	Elektricitet	1,33
Petroleum		
Gas-/dieselolie		
LPG		
Fuelolie		
Petroleumskoks	Elektricitet	1,5
Stenkul		
Koks		
Halm	Elektricitet	1
Skovflis		
Træpiller		
Træaffald		
Andet	Andet	1

Når ansøgers ønskede tilskudspris vægtes med prioriteringsfaktoren, dannes budprisen, som er den pris, som ansøgere i en ansøgningsrunde konkurrerer med. Projekter med konverteringer fra fossilt brændsel til el

opnår hermed en fordel, idet deres budpris kan sættes lavere, end konkurrerende projekter, der ikke indeholder konverteringer, men stadig opnå det samme samlede tilskud. Se eksempel nedenfor.

	Projekt 1	Projekt 2	projekt 3	Projekt 4
Prioriteringsfaktor	1	1,25	1,33	1,5
Energibesparelse i MWh	1.000,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00
Støttebeløb i øre/kWh	50,00	50,00	50,00	50,00
Støttebeløb i øre/kWh pr. år	6,16	6,16	6,16	6,16
Budpris i øre/kWh pr. år	6,16	4,93	4,63	4,11
Ansøgt støttebeløb total:	500.000,00	500.000,00	500.000,00	500.000,00

Hvis et projekt indeholder flere tiltag, med forskellige prioriteringsfaktorer, vil der tages højde for dette ved beregning af projektets samlede budpris. Dette sker automatisk i ansøgningens beregningskema på ansøgningsportalen.

Ansøgninger, som Energistyrelsen har modtaget inden for ansøgningsfristen for fase 1, prioriteres ud fra den i ansøgningen beregnede budpris. Ansøger vil herefter modtage en kvittering for modtagelse af ansøgningen, som indeholder oplysning om den foreløbige afskæringspris, dvs. den pris pr. kWh pr. år, som den sidste ansøgning i prioritetsrækken i en ansøgningsrunde kan komme i betragtning med på grundlag af den vejledende tilsagnsramme.

Hvis ansøgers ansøgte pris ligger under afskæringsprisen, kan ansøger få tilsagn om tilskud, såfremt der indsendes en fyldestgørende ansøgning som opfylder betingelserne for at få tilsagn, og som ikke afviger væsentligt fra de oplysninger, der er indgivet under først fase af ansøgningsprocessen.

Såfremt ansøgers afskæringspris ligger over afskæringsprisen, kan ansøger ikke regne med at få sagsbehandlet deres ansøgning, ved indsendelse af ansøgning i fase 2. Der er dog mulighed for, at ansøgere med ansøgninger, der ligger over afskæringsprisen, og som alligevel vælger at indsende ansøgning til fase 2, kan få deres ansøgning behandlet. Dette kan fx være hvis nogle af de ansøgere med ansøgninger, der er under afskæringsprisen falder fra eller søger til en mindre energibesparelse i fase 2 end angivet i fase 1, og der dermed frigives tilskudsmidler.

Et energisparetiltag kan kun fremgå af én ansøgning i en ansøgningsrunde og må på ansøgningstidspunktet ikke være under behandling i andre ansøgningsrunder. Ansøger skal ved indsendelse af ansøgning underskrive tro- og love erklæring vedrørende dette.

2.1.2 Ansøgningens fase 2

Ansøgningens fase 2 består af et detaljeret ansøgningsskema med beskrivelse af energispareprojektet, samt dokumentation for de oplysninger der fremgår i ansøgningsskemaet, herunder dokumentation for før-forbruget og før-situationen, samt forventning om besparelsens størrelse efter projektets gennemførelse.

Ansøgere vil under normale omstændigheder have 8 uger til fremsendelse af ansøgninger i fase 2. Dette kan dog afviges, såfremt der er behov for at afvikle en ansøgningsrunde inden for en kortere periode (fx i forbindelse med årsafslutning), hvilket vil fremgå ved ansøgningsrundens annoncering.

Energistyrelsen påbegynder sagsbehandlingen så snart ansøgningerne modtages, således at ansøgninger under afskæringsprisen kan behandles og evt. modtage tilsagn før ansøgningsfristen er udløbet.

Sagsbehandling af ansøgninger over afskæringspris vil først påbegyndes, når det er afklaret, om der er tilskudsmidler til projektet inden for den ramme, der er afsat til ansøgningsrunden.

Energistyrelsen kan i forbindelse med sagsbehandlingen anmode om supplerende dokumentation, såfremt det er nødvendigt for at dokumentere energibesparelsen. Såfremt Energistyrelsen i sin sagsbehandling kommer frem til en anden energibesparelse, end den ansøger har vurderet, vil der foretages en høring, hvor ansøger har mulighed for at kommentere på Energistyrelsen konklusion, inden et tilsagn/afslag gives.

2.2 Tilsagn/afslag

Ved behandling af ansøgningerne i fase 2 vurderer Energistyrelsen, om alle krav er opfyldt, og om ansøgningen kan godkendes. Såfremt dette er tilfældet, evt. efter indhentning af yderligere dokumentation, meddeles tilsagn om tilskud til det ansøgte projekt. Såfremt en virksomhed, efter gentagne forespørgsler fra Energistyrelsen, ikke er i stand til at levere tilstrækkelig supplerende dokumentation, som bevirker at projektet er fuldt oplyst, vil Energistyrelsen afvise projektet.

Ansøgninger, der efter ansøgningens fase 1 ikke var under afskæringsprisen, kan i den forbindelse opnå tilskud såfremt de har indsendt en ansøgning, der kan godkendes i fase 2, og der er rum inden for tilsagnsrammen.

Efter meddelelse om tilsagn har ansøger 2 uger til at acceptere vilkårene for tilsagnet. Såfremt vilkårene ikke accepteres inden for fristen, kan Energistyrelsen annullere tilsagnet om tilskuddet.

2.3 Klage

Energistyrelsens afgørelser i forbindelse med ansøgning om tilskud kan påklages til Energiklagenævnet inden 4 uger efter datoen for meddelelse om afgørelse. Energistyrelsens afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Energistyrelsens og Energiklagenævnets afgørelser kan ikke indbringes for domstolene, før den endelige administrative afgørelse foreligger.

3. Vejledning til ansøgningssekema og bilag

Ansøgninger indsendes elektronisk på Energistyrelsens ansøgningsportal, hvor der udfyldes en elektronisk ansøgningsblanket samt uploades en række bilag efter Energistyrelsens anvisning.

3.1 Oprettelse på ansøgningsportal

Al information og korrespondance som omhandler ansøgningen samt indhentning af yderligere oplysninger foregår gennem ansøgningsportalen. Ansøgningsportalen findes på <https://tilskud.ens.dk/Dashboard/Login>.

Ansøgninger skal altid oprettes og indsendes af den virksomhed, som gennemfører energisparetiltaget.

Ansøgere skal oprette sig som brugere på portalen ved brug af NemID og nøglekort eller nøglefil, som anskaffes fra NETS. Der skal benyttes NemID udstedt til virksomhedens CVR-nummer. Læs mere om medarbejdersignatur med nøglekort på nemid.nu.

Den person, som har opretter ansøgningen, betegnes projektets administrator.

Administrator kan efter oprettelse af ansøgningen invitere andre personer til at tilgå ansøgningen og bidrage til udfærdigelse. Benyt knappen "Administrer" under hovedsiden og inviter her fra den person, som ønskes tilføjet som deltager på ansøgningen. Tilføjede deltagere uden for virksomheden (fx rådgivere) må hjælpe med at udfærdige ansøgningen, men det er kun personer fra virksomheden, der må indsende ansøgningen endeligt og som i sidste ende er ansvarlige for de oplysninger, der er angivet.

Alle der arbejder på portalen skal have deres individuelle CVR-NemID (medarbejdercertifikat), enten i form af nøglekort eller nøglefil.

Når ansøger er logget ind på portalen oprettes en ansøgning ved at klikke på "Opret ansøgning" og herefter vælge erhvervspuljen.

3.2 Faner i ansøgningssekemaet – Fase 1

For at ansøge i fase 1 skal man udfylde seks faner i det elektroniske ansøgningssekema: Min profil, Virksomhedsbeskrivelse, Opgørelse af tilskud og budpris, Tro- og loveerklæring, Vedhæft filer og Godkend og send.

3.2.1 Min profil

Personlige oplysninger

Under personlig oplysninger angives oplysninger om den, der opretter ansøgningen (projektets administrator) herunder e-mail. Der er et afkrydsningsfelt til E-mailnotificering, der som udgangspunkt er afkrydset. Det anbefales, at dette kryds bibeholdes, så ansøger modtager en e-mail, når Energistyrelsen sender beskeder via portalen. Fravælges e-mailnotificering, skal ansøger selv være opmærksom på at logge ind på ansøgningsportalen og tjekke, om der er sket ændringer i sagen.

Virksomhedsoplysninger

Fanen er fra start udfyldt med virksomhedsoplysninger herunder CVR nr. og adresseoplysninger. Er der flere institutioner tilknyttet samme NemID, vælges den korrekte institution fra dropdown menuen.

3.2.2 Virksomhedsbeskrivelse

Oplysninger om energispareprojektet

Ansøger angiver en projekttitel, der kort beskriver projektet. Projekttitlen er først og fremmest til ansøger selv, da projektet ved ansøgningens oprettelse får tildelt et automatisk genereret nummer, der vil være Energistyrelsens referencenummer til projektet.

Ansøger skal vælge hvilken branchekode virksomheden tilhører. Branchekoden kan findes ved opslag i CVR-registret. Såfremt der er flere branchekoder under virksomheden, er det branchekoden for den del af virksomheden, hvor tiltaget gennemføres, der skal vælges.

Det vælges, om virksomheden er stor, mellem eller lille ud fra nedenstående tabel, jf. også afsnit 1.4.2:

Kategori	Antal ansatte		Årlig omsætning		Samlet balance
Stor virksomhed	≥ 250	ELLER	> 50 mio. euro	OG	> 43 mio. euro
Mellemstor virksomhed	< 250	OG	≤ 50 mio. euro	ELLER	≤ 43 mio. euro
Lille virksomhed	<50		≤ 10 mio. euro		≤ 10 mio. euro

Virksomhedens størrelse er afgørende for hvor stor en støttesats, der kan søges. Der kan ydes tilskud på op til 30 pct. af de støtteberettigede omkostninger for store virksomheder, op til 40 pct. for mellemstore virksomheder og op til 50 pct. for små virksomheder.

I feltet virksomhedens kommune vælges den kommune, som virksomheden ligger i, dvs. kommunen for den adresse, som er angivet på fanen "min profil".

Virksomhedens kontaktperson

Hvis der i virksomheden er en anden kontaktperson end administrator, kan kontaktoplysninger angives her. Den primære kontakt vil dog ske gennem portalen til den person, der har oprettet ansøgningen.

3.2.2 Opgørelse af tilskud og budpris

Opgørelse af tilskud og tilskudspris

Ansøger udfylder skemaet med oplysninger om de tiltag, der er omfattet af det projekt, der ønskes tilskud til. Følgende felter udfyldes for hvert tiltag:

- Kategori af tiltag: Vælges fra en liste på 13 kategorier af tiltag. Energistyrelsen har udarbejdet en særlig vejledning til valg af tiltag, som kan hentes på [Energistyrelsens hjemmeside](#).
- Levetid [år]: Udfyldes automatisk ud fra valg kategori af tiltag.
- Ansøgt mængde [MWh]: Her estimeres det, hvor meget energi i MWh, der spares første år efter energisparetiltaget er implementeret.
- Energitype før: Her vælges fra en liste hvilken energitype, der benyttes, før implementering af tiltag. Er der tale om et tiltag, der reducerer forbruget af flere energityper (fx både naturgas og el), opdeles besparelsen i to tiltag - et for hver energitype.
- Energitype efter: Her vælges fra en liste, hvilken energitype der benyttes, efter implementering af tiltag.
- Prioriteringsfaktor: Udfyldes automatisk ud fra valg af energitype før og energitype efter

- Energibesparelse over levetiden [MWh]: Udfyldes automatisk ved at gange den ansøgte mængde med levetiden.
- Beregning af budpris [øre/kWh]: Beregnes automatisk som ansøgt støttebeløb første år delt med prioriteringsfaktoren og vægtet med tiltagets andel af den samlede energibesparelse.
- Budpris pr. tiltag [øre/kWh pr. år]: Beregnes automatisk som ansøgt støttebeløb over tiltagets levetid tilbagediskonteret med en rente på 4% for hvert enkelt tiltag.

Felterne for beregning af budpris og budpris pr. tiltag udfyldes først, når ansøger har indtastet ansøgt støttebeløb første år, se nedenfor.

Ansøgt støttebeløb

Støttebeløbet beregnes ud fra første års energibesparelse. Ansøger skal derfor angive, hvor mange øre pr. sparet kWh første år, der ønskes tilskud til ("Ansøgt støttebeløb første år [øre/kWh]"). Dette svarer til den måde, tilskud blev beregnet under Energiselskabernes energispareindsats

På baggrund af ansøgers ønskede tilskudsbeløb i øre pr. sparet kWh første år, beregnes automatisk "Ansøgt støttebeløb over tiltagenes levetid [øre/kWh pr. år]", hvor der tages højde for en diskontering på 4 %. Det er dette beløb, der er udgangspunktet for "Budpris [øre/kWh pr. år]" som er korrigeret med prioriteringsfaktorer. Det bemærkes, at budprisen ikke er det tildelte støttebeløb, men udelukkende en pris der angiver projektets konkurrencedygtighed i prioritetsrækken i ansøgningsrunden.

Nedenstående tabel viser sammenhængen mellem pris i øre pr. kWh over tiltagenes levetid og pris i øre pr. kWh første år. F.eks. ses det, at et ansøgt støttebeløb på 25,41 øre pr. kWh første år svarer til et støtteniveau på 7 øre/kWh over tiltagets levetid, når levetiden er 4 år.

Levetid (år)	Støtteniveau (øre/kWh over levetiden)				
	3,5	4,5	5,5	6,2	7
2	6,60	8,49	10,37	11,69	13,20
4	12,70	16,33	19,96	22,51	25,41
5	15,58	20,03	24,49	27,60	31,16
8	23,56	30,30	37,03	41,74	47,13
10	28,39	36,50	44,61	50,29	56,78
12	32,85	42,23	51,62	58,19	65,70

"Ansøgt støttebeløb total" beregnes ved at gange "Ansøgt mængde første år" med "Ansøgt støttebeløb første år". Dette er det maksimale tilskud, der søges til med ansøgningen. Dette gælder også såfremt energibesparelsen viser sig at blive større ved fase 2-ansøgningen eller ved udbetaling af tilskud.

På [Energistyrelsens hjemmeside](#) kan ansøger downloade et regneark, der svarer til beregningskemaet på portalen. Dette giver ansøger mulighed for at afprøve beregning af tilskudspriser før ansøgning.

Ansøger skal være opmærksom på følgende i forhold til ansøgt støttebeløb:

- "Ansøgt støttebeløb over tiltagenes levetid [øre/kWh pr. år]" kan aldrig overstige 7 øre/kWh
- Der kan aldrig udbetales mere end de maksimale støtteprocenter ud fra virksomhedsstørrelse, dvs. 30%, 40% eller 50% af de støtteberettigede omkostninger for henholdsvis lille, mellem eller stor

virksomhed. Tilskudsprocent vil først udregnes i ansøgningens fase 2, når estimeret investering angives.

- Såfremt tilbagebetalingstiden inkl. tilskud er kortere end 2 år, vil tilskudsbeløbet blive justeret herfor, således at TBT minimum vil være to år. Tilbagebetalingstiden beregnes først i ansøgningens fase 2, når estimeret investering angives.
- Tilsagn om tilskud gives efter "Ansøgt støttebeløb første år [øre/kWh]". Såfremt der ved senere dokumentation er sket ændringer til projektet fx i forhold til investering eller størrelse af energibesparelse, vil det som udgangspunkt være dette beløb, som det endeligt udbetalte støttebeløb beregnes ud fra.
- En undtagelse fra ovenstående er:
 - hvis et energispareprojekt indeholder tiltag med prioriteringsfaktorer og ændres efter ansøgningens fase 1, så budprisen i øre pr. kWh pr. år over energisparetiltagets levetid burde have været højere i ansøgningens fase 1. I det tilfælde vil den tildelte tilskudspris korrigeres ned og resultere i, at det endelige tilskudsbeløb reduceres.
 - hvis kategori af tiltag ændres, så levetiden reduceres, efter der er givet tilsagn om tilskud. I det tilfælde skal der anmodes om ændring af projekt hos Energistyrelsen, og den tildelte tilskudspris vil korrigeres ned, og det endelige tilskudsbeløb reduceres. Der kan ikke gives tilsagn om tilskud, hvis kategori af tiltag ændres, så levetiden reduceres fra ansøgningsfase 1 til ansøgningsfase 2.
- Tilsagnsbeløbet og hermed det endelige udbetalte støttebeløb kan aldrig overstige "Ansøgt støttebeløb totalt".

3.2.3 Tro- og loveerklæring

Ansøgningen skal underskrives af den eller de tegningsberettigede for virksomheden, der bekræfter følgende på tro og love:

- At de angivne oplysninger er korrekte.
- At ansøger ikke var kriseramt den 31. december 2019. En virksomhed er kriseramt, når den opfylder mindst én af de omstændigheder, som er defineret i art. 2, nr. 18, i Europa-Kommissionens forordning nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108, EU-Tidende 2014, L 187, side 1.
- At ansøger har efterkommet ethvert krav om tilbagebetaling af støtte, som Europa-Kommissionen ved en tidligere afgørelse har fundet ulovlig og uforenelig med det indre marked.
- At ansøger ikke ansøger om tilskud til energispareprojekter, hvortil der enten ydes støtte fra Energiselskabernes energispareindsats, anden statsstøtte, tilskud efter anden lovgivning, tilskud fra EU-institutioner eller andre organer under EU.
- At ansøger ikke ansøger om tilskud til tiltag, som virksomheden er forpligtet til at foretage i henhold til anden lovgivning, herunder hvis energisparetiltagene skal sikre, at virksomheden efterkommer EU-standarder, der allerede er vedtaget, selv hvis de endnu ikke er trådt i kraft.
- At de energisparetiltag, som fremgår af ansøgningen, ikke fremgår af andre ansøgninger i samme ansøgningsrunde eller er under behandling i andre ansøgningsrunder.
- At de energisparetiltag, som fremgår af ansøgningen, ikke vil blive gennemført uden det ansøgte tilskud.
- At den aktivitet der søges tilskud til, ikke er påbegyndt og ikke bliver påbegyndt inden datoen for evt. tilsagn om tilskud. Det betyder, at der ikke må være indgået irreversible aftaler om arbejder eller leverancer m.v. eller påbegyndt arbejder eller gennemført indkøb m.v. vedrørende det tilskudsberettigede formål. Dette gælder dog ikke arbejder udført i forbindelse med udformning og dokumentation af tilskudsansøgningen, herunder forundersøgelser inkl. miljøundersøgelser.

Ansøger er forpligtet til at underrette Energistyrelsen hvis der i perioden, hvor Energistyrelsen sagsbehandler ansøgningen, sker ændringer i de ovenfor nævnte forhold, dvs. ændringer i de forhold/oplysninger Energistyrelsen lægger til grund for vurderingen af ansøgningen. Underretningen skal ske straks det pågældende forhold er indtruffet, eller fra det tidspunkt, hvor det er kendt, at forholdene er indtruffet, eller at forholdet vil indtræffe.

Ansøger bekræfter elektronisk ovenstående ved klik i boksen ud for "accepter". Såfremt ansøger (projektets administrator) ikke er tegningsberettiget for virksomheden, skal der uploades en fuldmagt fra den eller de tegningsberettigede i virksomheden. Skabelon for fuldmagt kan findes på [Energistyrelsens hjemmeside](#).

3.3 Faner i ansøgningskemaet – Fase 2

Efter ansøgningsfristen for fase 1 modtager ansøger via ansøgningsportalen et brev fra Energistyrelsen med oplysninger om afskæringsprisen, og om ansøger ligger over eller under denne. Samtidigt bliver det muligt fra portalen at udfylde fase 2 ansøgningen eller takke nej til at søge i fase 2.

Hvis ansøgers ansøgte pris ligger under afskæringsprisen, kan ansøger få tilsagn om tilskud, såfremt der indsendes en fyldestgørende ansøgning som opfylder betingelserne for at få tilsagn, og som ikke afviger væsentligt fra de oplysninger, der er indgivet under først fase af ansøgningsprocessen.

Såfremt ansøgers afskæringspris ligger over afskæringsprisen, kan ansøger ikke regne med at få sagsbehandlet deres ansøgning, ved indsendelse af ansøgning i fase 2. Der er dog mulighed for, at ansøgere med ansøgninger, der ligger over afskæringsprisen, og som alligevel vælger at indsende ansøgning til fase 2, kan få deres ansøgning behandlet. Dette kan fx være hvis nogle af de ansøgere med ansøgninger, der er under afskæringsprisen falder fra eller søger til en mindre energibesparelse i fase 2 end angivet i fase 1, og der dermed frigives tilskudsmidler.

Ansøgningens fase 2 består i en fuld beskrivelse og dokumentation af projektet, herunder vedhæftning af en række bilag. Nedenfor beskrives de enkelte felter i ansøgningens fase 2.

3.3.1 Oplysninger om energispareprojektet

Overordnet beskrivelse af projektet

Projektet skal kort beskrives på en måde, der er forståelig og gennemskuelig for udenforstående tredjepart. Beskrivelsen skal som minimum redegøre for hvilke aktiviteter, der fører til energibesparelsen, herunder beskrivelse af hvilke ændringer, udskiftninger og/eller installationer, der implementeres. I tilknytning til beskrivelsen kan ansøger vælge at vedhæfte en mere detaljeret beskrivelse af projektet fx en rapport fra en energirådgiver eller lignende. Bilaget navngives bilag 1 (se vejledningens kapitel 3.4 for nærmere beskrivelse af bilag).

Forventet startdato og forventet slutdato

Forventet start- og slutdato indtastes. Startdato er i den forbindelse dato for påbegyndelsen af etablerings-/anlægsarbejdet i forbindelse med energispareprojektet eller det første retligt bindende tilsagn om køb af udstyr eller indgåelse af andre forpligtelser, som gør investeringen irreversibel. Slutdato er, når energispareprojektet er realiseret, dvs. når det er idriftsat og veldokumenteret. I tilfælde, hvor energibesparelsen opgøres ved måling, betragtes energispareprojektet først som realiseret, når den sidste måling er udført, og dokumentationen er afsluttet.

Som udgangspunkt kan projektperiodens afslutning senest ligge to år efter modtagelse af tilsagn om tilskud.

I tilknytning til de indtastede start- og slutdatoer skal der uploades en tidsplan udfyldt i bilag 2 (se vejledningens kapitel 3.4).

Beskrivelse af før-situationen

Før-situationen for de enkelte tiltag i projektet beskrives entydigt, herunder installationen og dets tekniske elementer samt produktionsvolumen (se kapitel 4). De enkelte elementer i beskrivelsen skal være identificerbare, fx ved at beskrive hvor installationer/komponenter er fysisk placeret i virksomheden.

I tilknytning til beskrivelse af før-situationen skal en eller flere af følgende dokumenter vedhæftes som bilag 3:

- **Fotos:** Herunder oversigtsfotos og detailfoto, der entydigt dokumenterer før-situationen. Herunder mærkeplader på anlæg.
- **Tegninger:** Som illustrerer anlæggets placering i virksomheden. Tegninger kan eksempelvis være plantegninger, oversigtsfoto af rørføringer, opmålinger af rørstrækninger, etc.
- **Procesdiagrammer:** Som entydigt forklaring af procesdiagrammer og diagrammer over energi- og produktstrømme.

I forbindelse med vedhæftning af bilag, skal der medfølge en forklaring som beskriver dokumentationen. Eksempelvis skal det beskrives hvad foto viser, så tredjepart hurtigt kan danne overblik over dokumentationen.

I beskrivelse af før-situationen skal det desuden forklares, hvilken metode ansøger har benyttet til at komme frem til før-forbruget jf. denne vejlednings kapitel 4. Såfremt der findes standardforudsætninger eller standardløsninger skal disse benyttes jf. kapitel 4.10 og 4.11.

Dokumentation af energiforbruget i før-situationen uploades som bilag 4. Se nærmere om krav til dokumentation af før-forbrug i denne vejlednings kapitel 5. Såfremt der uploades beregninger, skal disse være i excel-fil.

Beskrivelse af efter-situationen

Den forventede efter-situation beskrives, herunder beskrivelse af de enkelte installationer/tiltag og deres tekniske elementer, produktionsvolumen, samt hvilke aktiviteter der iværksættes for at opnå den konkrete besparelse. De enkelte elementer i beskrivelsen skal være identificerbare fx ved at beskrive, hvor installationer/komponenter placeres fysisk i virksomheden.

I tilknytning til beskrivelse af efter-situationen, kan evt. supplerende beskrivelse, tegninger mv. uploades som bilag 5. Dette er dog ikke et krav.

Energiforbruget i efter-situationen vil endeligt opgøres efter tiltaget er udført, og der anmodes om udbetaling af tilskud. Energiforbruget i efter-situationen skal dog estimeres her, for at beregne den forventede energibesparelse samt den økonomiske besparelse af projektet. Ved estimering af energiforbruget i efter-situationen skal anvendte forudsætninger fremgå og i det omfang, det er muligt, dokumenteres.

Relevant dokumentation for estimering af efterforbruget skal vedhæftes som bilag 6.

Det skal beskrives, hvordan man er kommet frem til den anslåede investering. Dette kan fx være ved tilbud på udførelse af projektet, eller ved indhentning af priser på delelementer i projektet.

Budgettet i bilag 7 udfyldes og uploades. Der kan evt. også uploades tilbud el. lignende til dokumentation af investeringen.

Afholder virksomheden udgifterne til gennemførelsen af projektet?

Der svares ja eller nej til, om virksomheden afholder udgifterne til gennemførelse af projektet.

Ejer virksomheden de omfattede anlæg og indretninger?

Der svares ja eller nej til, om virksomheden ejer de omfattede anlæg og indretninger. Hvis der svares nej, skal der redegøres for ejerforholdet i tekstboksen. Er der tale om leasing skal der svares nej.

Driver eller bruger virksomheden de omfattede anlæg og indretninger?

Der svares ja eller nej til, om virksomheden driver eller bruger de omfattede anlæg og indretninger.

3.3.2 Opgørelse af energibesparelse og tilskud

Opgørelse af energibesparelse og tilskud

Energispareprojektets samlede energibesparelse opgøres i beregningskemaet i ansøgningsportalen, hvor opgørelsen sker for hvert energisparetiltag – en linje pr. tiltag. Energibesparelsen beregnes som nettoforskellen mellem energiforbruget før og det estimerede energiforbrug efter gennemførelsen af energisparetiltaget. Ligeledes beregnes den anslåede årlige økonomiske besparelse samt den anslåede tilbagebetalingstid med og uden tilskud. Følgende forklares de enkelte kolonner i beregningskemaet:

- P-enhedens nummer: Angiv P-nummeret for den produktionsenhed/adresse, hvor tiltaget udføres. P-nummeret kan findes ved opslag i CVR-registret.
- Teknologi: Vælg fra listen hvilken teknologi tiltaget falder ind under.
- Energitype før og efter: Vælg fra listen hvilken en energitype, der benyttes i henholdsvis før og efter-situationen. Er der tale om et tiltag, hvor der er en besparelse på flere forskellige energityper (fx både en varme- og elbesparelse) skal opgørelsen af besparelsen ske på hver sin linje – en for hver energiart.
- CO₂-emmissionsfaktor før og efter [t CO₂/MWh]: Udfyldes automatisk på baggrund af oplysninger under Energitype før- og efter. CO₂-emmissionsfaktorer fastsættes af Energistyrelsen og kan findes på [Energistyrelsens hjemmeside](#).
- Procesenergi: Hvis der er tale om et tiltag, der reducerer procesenergi, vælges ja. Procesenergi er den del af virksomhedens energiforbrug, der ikke anvendes til rumvarme, varmt brugsvand eller køling af komfortensyn.
- Kategori af tiltag: Vælges fra en liste på 13 kategorier af tiltag. Vejledning til valg af kategori af tiltag kan hentes på [Energistyrelsens hjemmeside](#).
- Levetid [år]: Udfyldes automatisk ud fra valg af kategori af tiltag.
- Årligt energiforbrug – før [MWh]: Angiv det før-forbrug, der er dokumentet i bilag 4. Det er vigtigt, at før-forbruget kan relateres direkte til den vedhæftet dokumentation.
- Årligt energiforbrug – efter [MWh]: Angiv det efter-forbrug, der er estimeret under beskrivelse af efter-situationen. Det er vigtigt, at efter-forbruget kan relateres direkte til beskrivelsen og vedhæftet dokumentation i bilag 5.
- Årlig energibesparelse [MWh/år]: Udregnes automatisk som "årligt energiforbrug – før" minus "årligt energiforbrug – efter".

- Prioriteringsfaktor: Udfyldes automatisk ud fra valg af Energitype før og Energitype efter.
- Årlig energibesparelse over levetiden [MWh]: Udregnes automatisk som "Årlig energibesparelse" gange "Levetid".
- Årlig CO₂-besparelse [t CO₂/år]: Udregnes automatisk som "CO₂ emissions-faktor, før" gange "Årligt forbrug, før" minus "CO₂ emissions-faktor, efter" gange "Årligt forbrug, efter".
- CO₂-besparelse over levetiden [t CO₂]: Udregnes automatisk som "Årlig CO₂-besparelse" gange "Levetid".
- Energipris [kr.]: Udfyldes automatisk på baggrund af oplysninger om "Energitype". Energipriser fastsættes af Energistyrelsen og kan findes på [Energistyrelsens hjemmeside](#).
- Anslået investering [kr.]: Angiv den investering, der er estimeret under beskrivelse af efter-situationen. Det er vigtigt, at investeringen kan relateres direkte til beskrivelsen og det vedhæftede budget i bilag 7.
- Årlig økonomisk besparelse [kr.]: Udregnes som "Årligt forbrug, før" x "Energipris, før" minus "Årligt forbrug, efter" gange "Energipris, efter".

Totaler

I felterne under "totaler" ses en opsummering af beregningerne i skemaet.

Udregning af støttebeløb

Projektets støttebeløb beregnes automatisk i felterne under "Udregning af støttebeløb" som følger:

- Ansøgt støttebeløb over tiltagens levetid [øre/kWh pr. år]: Beløbet overføres fra ansøgningens fase 1. Beløbet justeres automatisk, hvis tiltag med prioriteringsfaktorer ændres fra ansøgningens fase 1 til fase 2, så budprisen i øre pr. kWh pr. år over energisparetiltagets levetid burde have været højere i ansøgningens fase 1.
- Ansøgt støttebeløb første år [øre/kWh]: Beløbet overføres fra fase 1.
- Tildelt støttebeløb i øre pr. kWh første år på baggrund af oplysninger i fase 2 [øre/kWh]: Hvis tiltag med prioriteringsfaktorer ændres fra ansøgningens fase 1 til fase 2, så budprisen i øre pr. kWh pr. år over energisparetiltagets levetid burde have været højere i ansøgningens fase 1, vil det ansøgte støttebeløb korrigeres herfor.
- Justeret støttebeløb total [kr.] hvis tilbagebetalingstiden inkl. tilskud er under 2 år [kr.]: Et krav for at få tilskud er, at tilbagebetalingstiden (TBT) inklusiv støtte er mere end to år, når tilskuddet medregnes. Såfremt det viser sig i fase 2, at projektet ikke overholder tilbagebetalingskravet, vil ansøgt støttebeløb justeres ned så TBT bliver 2 år.
- Ansøgt støttebeløb total [kr.]: Beløb overføres fra fase 1 og kan aldrig overstige det beløb, der er ansøgt om i fase 1. Hvis tiltag med prioriteringsfaktorer ændres fra ansøgningens fase 1 til fase 2, så budprisen i øre pr. kWh pr. år over energisparetiltagets levetid burde have været højere i ansøgningens fase 1, vil det ansøgte støttebeløb korrigeres herfor. Det vil altid være støttebeløbet justeret for TBT (se ovenfor), som benyttes som udgangspunkt for et evt. tilsagn om tilskud.
- Støtteandel [%]: Støtteandelen i pct. kan ikke overstige den maksimale støttesats iht. EU's gruppefritagelsesordning dvs. 50 % for lille virksomhed, 40 % for mellem virksomhed og 30 % for stor virksomhed.
- Simple tilbagebetalingstid inkl. tilskud [år]: Beregnes som summen af investering fratrukket tilskud divideret med værdien af første års besparelse. Er den simple tilbagebetalingstid mere end 10 år, kan der ikke modtages tilskud og ansøgningen kan ikke indsendes.
- Justeret simpel tilbagebetalingstid inkl. tilskud [år]: Såfremt det viser sig i fase 2, at projektet ikke overholder tilbagebetalingstidskravet, vil tilskuddet justeres ned, så TBT rammer 2 år.

3.3.4 Tro- og loveerklæring

Erklæringen indeholder de samme punkter som under fase 1, se afsnit 3.2.3. Ansøger bekræfter elektronisk med kryds i accepter. Såfremt ansøger ikke den eller de tegningsberettigede for virksomheden, skal der uploades en fuldmagt fra en tegningsberettiget person. Skabelon for fuldmagt kan findes på [Energistyrelsens hjemmeside](#).

3.4 Bilag til ansøgningen

Ved ansøgning om tilskud i fase 2 skal der vedhæftes en række bilag. Nedenstående liste viser beskrivelse af bilagene, samt om der skal benyttes en skabelon, og om bilaget er obligatorisk. Bilagsskabeloner kan hentes på [Energistyrelsens hjemmeside](#).

Såfremt ansøger har flere dokumenter til hvert bilag, kan de enten samles i én pdf eller navngives fortløbende i grupperinger. Har ansøger fx tre bilag til dokumentation af før-situationen navngives de bilag 3.1, bilag 3.2 og bilag 3.3.

Ved ansøgning til fase 2 kan der maksimalt i alt vedhæftes 10 filer. Har ansøger mere en 10 filer, kan de eftersendes ved i ansøgningsportalen at trykke på "Indsend generel information til Energistyrelsen".

Titel	Beskrivelse	Skabelon	Obligatorisk
Bilag 0: Fuldmagt	Ansøgningen skal underskrives af den eller de tegningsberettigede for virksomheden. Såfremt ansøger ikke er tegningsberettiget, skal der uploades en underskrevet fuldmagt.	Ja	Kun hvis ansøger ikke er tegningsberettiget for virksomheden
Bilag 1: Udvidet projektbeskrivelse	Ansøger kan vælge at uploade en udvidet projektbeskrivelse. Det kan fx være en rapport udarbejdet af en energirådgiver.	Nej	Nej
Bilag 2: Tidsplan	Ansøger skal udfylde en tidsplan, der som minimum angiver start- og slutdato samt 3 aktiviteter og 2 milepæle.	Ja	Ja
Bilag 3: Dokumentation af før-situation	Ansøger skal indsende dokumentation af før-situationen. Det kan fx være fotos, tegninger eller proces diagrammer. Dokumentation for produktionsvolumen skal også vedhæftes som bilag 3.	Nej	Ja
Bilag 4: Dokumentation af energiforbruget i før-situationen	Ansøger skal indsende dokumentation af energiforbruget i før-situationen. Såfremt før-forbruget er beregnet, skal der indsendes dokumentation for de forudsætninger, der ligger til grund for beregningerne. Det kan fx være datablade, foto af	Nej	Ja

	mærkeplade, dokumentation af driftstider mv. Beregninger uploades i excel fil.		
Bilag 5: Dokumenter til beskrivelse af efter-situationen	Ansøger kan vælge at uploade dokumenter til beskrivelse af efter-situationen fx tegninger over, hvor nye anlæg mv. tænkes placeret.	Nej	Nej
Bilag 6: Estimering af årligt energiforbrug i efter-situationen	Ansøger skal uploade dokumenter, der viser hvordan energiforbruget i eftersituationen er estimeret. Eventuelle forudsætninger skal dokumenteres. Beregninger uploades i excel fil.	Nej	Ja
Bilag 7: Budget	Ansøger skal udfylde et budget, der viser forventede omkostninger forbundet med gennemførelse af tiltaget, samt forventede støtteberettigede omkostninger fordelt på omkostningskategorier.	Ja	Ja

4. Retningslinjer for opgørelse af energibesparelsen

Energibesparelsen opgøres som nettoforskellen mellem energiforbruget før og efter gennemførelse af energisparetiltaget og opgøres som første års besparelse. Selve beregningen af energibesparelsen sker i det elektroniske ansøgningsskemas beregningsskema, men ansøger skal selv opgøre før- og efterforbruget til opgørelsen fx ved beregninger eller målinger. Alle oplysninger i opgørelsen af energiforbruget og energibesparelsen skal dokumenteres med referencer til de anvendte kilder, så det er muligt at genfinde data. Såfremt virksomheden er underlagt krav om energisyn eller har etableret certificerede energirapporteringssystemer, kan disse med fordel vedhæftes.

Der gælder derudover en række særlige regler for opgørelsen, som gennemgås i dette kapitel.

4.1 Opgørelse af energiforbruget i før-situationen

Opgørelsen af energiforbruget i før-situationen skal foretages ved en eller flere af de nedstående metoder:

Beregnet energiforbrug

Ved beregnet energiforbrug skal man anvende Energistyrelsens standardforudsætninger, se kapitel 4.11. Hvis de anvendte forudsætninger ikke fremgår af listen, skal de til projektet anvendte forudsætninger dokumenteres, og der skal indsendes en uddybende forklaring på, hvorfor netop disse forudsætninger anvendes. Det beregnede energiforbrug skal derudover underbygges af en konkret skriftlig vurdering af det beregnede energiforbrug.

Hvis der anvendes nøgletal i forbindelse med opgørelse af en energibesparelse, skal der foreligge dokumentation for disse, f.eks. i relevante standarder. Det skal fremgå af projektets dokumentation, at forudsætningerne, der ligger til grund for det specifikke nøgletal, også gør sig gældende for det konkrete energisparetiltag. Det skal også fremgå af dokumentationen, at anvendelsen af nøgletallet giver et rimeligt resultat set i forhold til det aktuelle energiforbrug i før-situationen. Hvis der henvises til eksterne kilder, som eksempelvis rapporter eller datablade, skal der angives sidetal til det, der henvises til.

Konkrete målinger

Hvis der anvendes målinger til at beregne energiforbruget, skal målingerne være repræsentative for det omfattede udstyr og dets driftssituation. Hvis der måles med henblik på at bestemme en virkningsgrad, skal denne sammenholdes med årsforbruget af brændsel og det årlige energibehov. Alle målinger skal underbygges af en konkret skriftlig vurdering af målingens validitet, valg af måletype, måleusikkerheder samt beskrivelse af målemetode. Se kapitel 4.13 for en nærmere beskrivelse af, hvordan målinger skal foretages.

4.2 Opgørelse af energiforbruget i efter-situationen

Opgørelsen af energiforbruget i efter-situationen skal foretages ved en eller flere af de nedstående metoder:

Beregnet energiforbrug

Det beregnede energiforbrug skal baseres på data fra det nye anlæg/tiltag såfremt Energistyrelsen ikke har fremsat standardforudsætninger.

Fremgår forudsætninger ikke af Energistyrelsens oversigt, skal de anvendte forudsætninger mv. dokumenteres via datablad, målinger o.l. Der skal indsendes en uddybende forklaring på, hvorfor netop disse forudsætninger anvendes. Det beregnede energiforbrug skal underbygges af en konkret skriftlig vurdering af det beregnede energiforbrug.

Hvis der anvendes nøgletal i forbindelse med opgørelse af en energibesparelse, skal der foreligge dokumentation for disse, f.eks. i relevante standarder. Det skal fremgå af projektets dokumentation, at forudsætningerne, der ligger til grund for det specifikke nøgletal, også gør sig gældende for det konkrete energisparetiltag. Det skal også fremgå af dokumentationen, at anvendelsen af nøgletallet giver et rimeligt resultat set i forhold til det aktuelle energiforbrug i efter-situationen.

Konkrete målinger

Hvis der anvendes målinger til at beregne energiforbruget, skal målingerne være repræsentative for det omfattede udstyr og dets driftssituation. Hvis der måles med henblik på at bestemme virkningsgraden, skal denne sammenholdes med årsforbruget af brændsel og det årlige energibehov. Alle målinger skal underbygges af en konkret skriftlig vurdering af målingens validitet, valg af måletype, måleusikkerheder samt beskrivelse af målemetode. Se kapitel 4.13 for en nærmere beskrivelse af, hvordan målinger skal foretages.

Der skal i efter-situationen korrigeres for evt. ændringer i driftstider, produktionsvolumen, produktionssammensætning, graddage mv.

4.3 Beregning af energibesparelse hvor nyt anlæg har højere kapacitet end det eksisterende anlæg

Hvis en virksomhed i forbindelse med anskaffelse af nyt udstyr øger produktionen, skal opgørelsen af besparelsen tage afsæt i det totale antal producerede enheder i før-situationen, og derefter opgøres ud fra princippet "energiforbrug per producerede enhed før" minus "energiforbrug per producerede enhed efter".

Eksempel:

Før produceres der 1000 enheder og energiforbruget er 3 MWh/enhed, efter produceres der 2000 enheder og energiforbruget er 2/MWh/enhed.

Opgørelse:

Produktion før 1000 enheder x nøgletalsforbedring (3 MWh-2 MWh) = besparelse 1000 MWh.

Produktion er som udgangspunkt et fysisk produkt som teglsten eller dyrefoder, men kan fx også være den ydelse, som et ventilationsanlæg leverer i form af et tilstrækkeligt ventileret rum. Produktionsdefinitionen skal være et alment anerkendt produktionsbegreb.

Den produktion som tiltaget vedrører skal kunne opgøres og måles på relevant enhedsniveau.

Produktionen skal være entydig og være den samme i før- og eftersituationen. Såfremt den berørte produktion ikke kan måles entydigt før og efter energisparetiltaget, kan tiltaget ikke medtælles.

4.4 Sammenlægning af produktionssteder/Retningslinjer for nedlæggelse af produktion.

Ved sammenlægning af produktionssteder/-enheder, kan der medregnes det energiforbrug og den produktion, som den nedlagte enhed havde. Forudsætningen for dette er, at der i den virksomhed/enhed, hvortil produktionen overflyttes, samtidig gennemføres energieffektiviserende tiltag på den tilbageværende produktionsenhed, eller denne udskiftes. Besparelsen skal tage afsæt i det samlede totale antal producerede enheder i før-situationen og derefter ganges med summen af ("energiforbrug per producerede enhed før" minus "energiforbrug per producerede enhed efter").

Eksempel:

Før energieffektivisering blev der på Produktionsenhed 1 produceret 1000 enheder med et energiforbrug på 3 MWh/enhed, og på Produktionsenhed 2 blev der ligeledes produceret 1000

enheder med et energiforbrug på 3 MWh/enhed. Produktionen sammenlægges, og al produktion foretages nu på nyindkøbte Produktionsenhed 3. På Produktionsenhed 3 produceres der nu 2000 enheder med et energiforbrug på 1 MWh/enhed.

Opgørelse:

Producerede enheder i før-situationen \times (energi/enhed før – energi/enhed efter) = energibesparelse
(1000 enheder + 1000 enheder) \times (3 MWh/enhed – 1 MWh/enhed) = 4000 MWh

4.5 Integrerede projekter (hensyn til overlap ml. effekt af forskellige tiltag)

Ved integrerede projekter, som består af forskellige indsatsområder, skal der tages hensyn til evt. overlap mellem effekten af de forskellige indsatsområder. F.eks. energieffektivisering af procesudsugning med etablering af varmegenvinding, som både påvirker elforbruget og energiforbruget til rumvarme. Det skal dokumenteres hvorledes dette hensyn er taget og hvordan der er beregnet.

4.6 Kategorisering af tiltag og tilhørende levetider

Når man ansøger Energistyrelsen om tilskud til energibesparelser og energieffektiviseringer i erhvervsvirksomheder, skal man kunne placere projekttiltagene i en bestemt kategori. Alle tiltag i en given kategori har en bestemt levetid, som indgår i beregningen af tilskuddets størrelse. Levetiden er bestemt af Energistyrelsen.

Den levetid, som projektet tildeles, er en gennemsnitlig levetid af energibesparelsen, som dækker over en erfaringsmæssig levetid af den type af tiltag, der er i hver kategori, og hvor der indgår flere parametre, som fx teknisk levetid, økonomisk levetid, forceret udskiftning m.v.

Vejledningen til valg af kategorier og levetider kan hentes på [Energistyrelsens hjemmeside](#).

4.7 Graddagekorrektion

Der skal foretages graddagekorrektion af energiforbrug anvendt til rumopvarmning. Når energiforbruget graddagekorrigeres skal både før- og efter-situationen graddagekorrigeres. Der kan læses mere om brug af graddagekorrektion samt hvilke graddagedata, der skal benyttes, i Energistyrelsens dokument om standardforudsætninger, der kan hentes på [Energistyrelsens hjemmeside](#).

4.8 Overskudsvarme

Hvis en virksomhed vil udarbejde et overskudsvarmeprojekt, kan der kun gives tilskud til dette, hvis projektet medfører en energieffektivisering på virksomheden. Overskudsvarmeprojekter opgøres derfor som forskellen mellem tilført energi til virksomheden før tiltaget og tilført energi til virksomheden efter tiltaget. Selve opgørelsen af energiforbruget følger de generelle reglerne i kapitel 4.

4.9 Leasing

Hvis der i projektet indgår leaset udstyr, skal virksomheden i forbindelse med indsendelse af slutdokumentationen ved anmodning om udbetaling af tilskud, vedlægge den fulde leasingkontrakt på det relevante udstyr. Af leasingkontrakten skal fremgå:

- Udstyrets anskaffelsessum
- Levetiden af kontrakten
- At kontrakten er uopsigelig i kontraktens levetid
- Størrelsen af udbetalingen
- Størrelsen af frikøbsbeløbet ved kontraktudløb

Derudover skal de almindelige dokumentations- og opgørelseskrav i forbindelse med ordningen efterleves.

4.10 Standardløsninger

En standardløsning er et værktøj, der skal benyttes til beregning af energibesparelser for nogle typiske energispareprojekter, som for eksempel belysningsprojekter. Findes der en standardløsning, som omfatter det pågældende energispareprojekt, skal denne altid benyttes. Er der delprojekter, som er omfattet af standardløsninger, skal energibesparelsen, som forekommer fra delprojektet, opgøres via standardløsningen, mens de resterende delprojekter skal opgøres via beregning eller måling som beskrevet generelt i kapitel 4.

Såfremt der ønskes at søge om tilskud til et energispareprojekt på et område, hvor der findes en standardløsning, men hvor ansøger ikke mener, at standardløsningen finder anvendelse, skal der fremsendes en fyldestgørende begrundelse for, at der fraviges brug af standardløsningen. F.eks. hvis en standardløsning er angivet med anvendelsesområde for effekt i intervallet x-y, og ansøgers anlæg ligger uden for dette interval.

Standardløsningerne kan hentes på [Energistyrelsens hjemmeside](#).

4.11 Standardforudsætninger

Hvor Energistyrelsen har opstillet standardforudsætninger, skal disse benyttes i opgørelse af energibesparelsen. Standardforudsætningerne kan hentes på [Energistyrelsens hjemmeside](#). Standardforudsætningerne vil løbende blive opdateret. Ændringer har kun virkning fra fremtidige ansøgningsrunder. Derfor skal der altid tjekkes for opdateringer på Energistyrelsens hjemmeside inden der ansøges i en tilskudsrunde.

Standardforudsætningerne indeholder bl.a. brændværdier, graddage, driftstider mv.

4.12 Vedligeholdelsesaktiviteter

Det fremgår af Bekendtgørelsens §8 stk. 3 litra 4, at energibesparelser som opstår på grund af vedligeholdelsesaktiviteter ikke kan medregnes som tilskudsberettigede energibesparelser. Nedenfor er oplistet hvilke tiltag, der ikke kan opnå tilskud. Listen vil blive opdateret løbende i forbindelse med den generelle opdatering af vejledningen, hvor den nyeste altid er tilgængelig på [Energistyrelsens hjemmeside](#).

- Udsyring af vandsider på kedler
- Rensning af røggasside på kedler
- Optimering af forbrænding (justering) på kedler gældende for optimeringer, der gennemføres uden investering i nye komponenter / nyt udstyr
- Udsyring af kondensatorer på kompressor anlæg
- Udbedringer af lækager (trykluft anlæg)
- Reparation af vandudladere
- Optimeringer af drift ved justering af eksisterende udstyr hvor optimeringer gennemføres uden investeringer i nye komponenter/ nyt udstyr.
- Eftersynsordninger for kedler og varmeanlæg hvor eftersynet gennemføres uden investeringer i nye komponenter/ nyt udstyr.
- Eftersynsordninger for ventilationsanlæg hvor eftersynet gennemføres uden investeringer i nye komponenter/ nyt udstyr.

4.13 Vejledning til målinger

Når en opgørelse baseres på målinger skal disse være valide og repræsentative.

Ved opgørelse af et energiforbrug (før eller efter) ved målinger skal disse målinger udføres på en måde, og hermed en lang nok periode, som giver et repræsentativ billede af et middelforbrug for 1 år. Målinger skal anvendes direkte, og der kan ikke foretages korrektioner i målinger grundet usikkerheder. For alle målere gælder, at de skal leve op til gældende standarder inden for det område de benyttes.

Det er et krav, at ansøger beskriver målinger, målemetode og måleperioder med en argumentation om, hvorfor at disse er valide, og med en vurdering af, hvorvidt de er repræsentative for et år.

4.14 Bygninger med blandet anvendelse

Der kan ikke opnås tilskud til reduktion af energiforbruget i husholdninger. I det tilfælde, at et energispareprojekt reducerer forbruget i en bygning/bygninger, der anvendes til både erhverv og husholdning, kan den besparelse, der vedrører erhvervsdelen, få tilskud. En forudsætning er, at det entydigt kan dokumenteres, hvor stor en del af energiforbruget, der går til erhvervsdelen, samt hvor stor en del af reduktionen, der vedrører erhvervsdelen.

5. Retningslinjer for dokumentation af energibesparelsen

Ved ansøgning om tilskud skal før-situationen være fuldt oplyst, førend der kan gives tilsagn om tilskud, og der udbetales ikke tilskud før efter-situationen, herunder realiseringen, ligeledes er fuldt oplyst.

Dokumentationen for energisparerprojektet skal være gennemskuelig og forståelig for tredjepart. Dokumentationen skal indeholde tilstrækkelig med data til at beregningerne, forudsætningerne, målinger mv. kan kontrolleres. Såfremt dokumentationen vurderes uigennemskuelig eller utilstrækkelig, vil Energistyrelsen kræve anden eller supplerende dokumentation. Såfremt en virksomhed efter gentagne forespørgsler fra Energistyrelsen ikke er i stand til at levere tilstrækkelig supplerende dokumentation, som bevirker at projektet er fuldt oplyst, vil Energistyrelsen afvise projektet.

Skriftlige erklæringer på før- eller efter-situationer fra ansøger eller aktører er ikke gyldig dokumentation. Alle nøgletal og forudsætninger skal være dokumenteret, så det er muligt for Energistyrelsen at genfinde og validere de benyttede nøgletal. I tilfælde, hvor Energistyrelsen har fremsat standardforudsætninger, skal disse benyttes. Energistirelsens standardforudsætninger kan hentes på [Energistyrelsens hjemmeside](#).

5.1 Dokumentation af før- og efter-situationen

Før-situationen skal dokumenteres med det formål at eftervise energiforbruget og produktionen før projektets gennemførelse. Dette vil dermed være referencen for den endelige energibesparelse.

Efter-situationen skal dokumenteres med det formål at eftervise den endelige energibesparelse, som følger af energispareprojektet, og som dermed bestemmer det endelige tilskud til udbetaling. Herunder skal det dokumenteres, at projektet er realiseret, og besparelsen er korrigeret for eventuel øget produktionsvolumen mv.

Ud over en beskrivelsen af før-situationen for de enkelte tiltag skal dokumentationen bestå af et eller flere af de nedstående eksempler:

- **Fotos:** Herunder oversigtsfotos og detailfoto, der entydigt dokumenterer før-situationen. Herunder mærkeplader på anlæg.
- **Tegninger:** Som illustrerer anlæggets placering i virksomheden. Tegninger kan eksempelvis være plantegninger, oversigtsfoto af rørføringer, opmålinger af rørstrækninger, etc.
- **Procesdiagrammer:** Som entydigt forklaring af procesdiagrammer og diagrammer over energi- og produktstrømme.

Ovenstående skal ligeledes gøres i forbindelse med beskrivelse af efter-situationen.

I forbindelse med den indsendte dokumentation skal der medfølge en forklaring som beskriver dokumentationen. Eksempelvis ved indsendelse af fotos, kan der gives en forklaring af komponenterne, så tredjepart hurtig kan danne overblik over dokumentationen.

Det skal ud fra den samlede dokumentation kunne udledes, at projektet endnu ikke var påbegyndt ved ansøgningstidspunktet. Indgåelse af aftale om køb/levering af energibesparende materialer, udstyr mv. eller bindende aftale om igangsætning af energispareprojektet betragtes som påbegyndelse. Ansøger skal i forbindelse med ansøgning om tilsagn udfylde en tro- og loveerklæring om, at påbegyndelse af projektet ikke påbegyndes, før tilsagn om tilskud er bevilliget fra Energistyrelsen.

5.2 Dokumentation af energiforbruget

Der skal fremsendes en skriftlig vurdering af tiltagets energiforbrug i før-situationen som sammenholdes med produktionsenhedens samlede energiforbrug, som er relevant for tiltaget.

Opgørelsen af energiforbruget skal afspejle et normalt driftsår for slutbrugeren. Energiforbruget i før-situationen skal således opgøres som et gennemsnit over en repræsentativ periode. Dokumentationen kan bestå af eksempelvis målinger, nøgletal, faktura for indkøbt brændsel, mv.

Den repræsentative periode er enten 12 sammenhængende måneder eller 3 sammenhængende år forud for ansøgning, som er maksimalt 2 måneder ældre end ansøgningsdato for ansøgningens fase 1. Der skal benyttes samme repræsentative periode til opgørelse af energiforbruget i før-situationen, som der benyttes til at opgøre produktionsmængden i før-situationen.

5.3 Produktion i før- og efter-situationen

Produktionsmængden skal dokumenteres. Der skal dokumenteres, at der er tale om den samme produktions- eller ydelsesmængde i før- og efter-situationen.

Produktion er som udgangspunkt et fysisk produkt som teglsten eller dyrefoder, men kan fx også være den ydelse som et ventilationsanlæg leverer i form af et tilstrækkeligt ventileret rum. Produktionsdefinitionen skal være et alment anerkendt produktionsbegreb.

Den produktion som tiltaget vedrører skal kunne opgøres og måles på relevant enhedsniveau. Produktionen skal være entydig og være den samme i før og eftersituationen. Såfremt den berørte produktion ikke kan måles entydigt før og efter energisparetiltaget kan tiltaget ikke medtælles.

Produktion i før-situationen

Opgørelsen skal afspejle et normalt driftsår for slutbrugeren. Produktionsvolumenet i før-situationen skal således opgøres som et gennemsnit over en repræsentativ periode. Dokumentationen kan bestå af eksempelvis målinger, produktionstællinger, ordrebøger, procesdiagrammer, mv.

Den repræsentative periode er enten 12 sammenhængende måneder eller 3 sammenhængende år forud for ansøgning. Der skal benyttes samme repræsentative periode til opgørelse af produktionsmængden i før-situationen, som der benyttes til at opgøre energiforbruget i før-situationen.

Produktion i efter-situationen

Der skal fremsendes dokumentation for hvilken varer eller ydelse der produceres på det anlæg, som der ansøges om tilskud til, herunder hvilke råvarer der benyttes i produktionen, da det er et krav at den producerede vare eller ydelse er uændret i før- og efter-situationen. Dette kan fx dokumenteres ved hjælp af produktionsordrer, indkøb af råvarer, suppleret med procesdiagrammer o.a.

5.4 Dokumentation for realisering

Et energispareprojekt betragtes først som realiseret, når det er idriftsat og veldokumenteret. Ansøger skal dokumentere realiseringen af energieffektiviseringsprojektet, herunder tidspunktet for realiseringen. Dette gøres ved hjælp af projektreghnskabet, herunder dateret fakturaer samt dokumentationen for afholdte og betalte udgifter.

For projekter, der modtager tilskud på 500.000 kr. eller derover, skal regnskabet revideres i overensstemmelse med en revisionsinstruks udarbejdet af Energistyrelsen. Revisionsinstruksen kan hentes på [Energistyrelsen hjemmeside](#).

For udstyr, som har en omkostning på 250.000 kr. eller mere, gælder, at der skal indsendes ordrebekræftelse. Hvis der indkøbes flere enheder som har samme funktion og brug, og dette indkøb tilsammen har en omkostning på 250.000 kr. eller mere, skal der ligeledes fremsendes ordrebekræftelser.

Der kan ikke ansøges om udbetaling forud for realisering af projektet.

5.5 Ved overtagelse efter konkurs

Hvis der ansøges om tilskud til energieffektivisering i en virksomhed som er overtaget i forbindelse med konkurs, kan der dispenseres fra at opgørelsen af energiforbruget i før-situationen skal være baseret på sammenhængende år som maksimalt ligger to måneder før ansøgningsdato for ansøgningens fase 1. Dispensationen kan ske, hvis der ikke har været produktion i en periode op til overtagelse af virksomheden. Der skal fremsendes fyldestgørende dokumentation på dette. Hvad der angår produktionsvolumen, skal ansøger benytte produktionsdata fra seneste 12 måneder eller 3 sammenhængende år som er dateret maksimalt 24 måneder før ansøgningsdato for ansøgningens fase 1.

6. Under projektperioden og efter projektperioden

Opnår ansøger tilsagn om tilskud vil ansøger efter modtagelse af tilsagnsbrevet have 2 uger til at acceptere de i tilsagnets opstillede vilkår. Accept sker gennem ansøgningsportalen.

Projektperioden starter, når Energistyrelsen har meddelt ansøger skriftligt tilsagn om tilskud. Projektperiodens afslutning er anført i ansøgningen og vil fremgå af tilsagnsbrevet. Projektperiodens afslutning kan som udgangspunkt senest ligge to år efter modtagelse af tilsagn om tilskud.

I projektperioden er det bl.a. vigtigt at være opmærksom på følgende:

1. Oplysningspligt
2. Statusrapportering
3. Ændring af projektet
4. Udbetaling af tilskud
5. Revisionsinstruks
6. Kontrol
7. Tilsyn
8. Bortfald af tilskud
9. Straf

6.1 Oplysningspligt

Tilskudsmodtager har i projektperioden pligt til at meddele Energistyrelsen om forhold, der kan medføre bortfald eller tilbagebetaling af tilskud. Derudover skal tilskudsmodtager orientere Energistyrelsen om væsentlige ændringer i forhold til de oplysninger, som fremgår af tilsagnsskrivelsen, fx udskydelse af projektet på grund af leveranceforsinkelse eller manglende tilladelse fra offentlige myndigheder, som betyder, at projektet ikke kan gennemføres.

6.2 Statusrapportering

Energistyrelsen vil i løbet af projektperioden bede tilsagnshaver om en statusrapportering. Som udgangspunkt vil dette ske seks måneder efter tilsagnsdato og efterfølgende hver sjette måned. Statusrapporteringen består af et enkelt skema, som udfyldes på ansøgningsportalen. Her skal ansøger kort redegøre for, om projektet overholder tidsplanen. Dette for at sikre, at projektet har den forudsatte fremdrift.

6.3 Projektændringer

Energistyrelsen kan efter begrundet ansøgning godkende, at et projekt ændres i projektperioden. Ved vurderingen af denne ansøgning lægges vægt på, at projektet i det væsentlige er indeholdt i den oprindelige projektansøgning, og det oprindelige projekts målsætning om energibesparelse eller energieffektivisering helt eller delvist vil kunne gennemføres. Energistyrelsen kan i den forbindelse nedjustere det tilskudsbeløb, der følger af det oprindelige tilsagn. Dette kan fx være hvis et energispareprojekt, der indeholder tiltag med prioriteringsfaktorer, ændres i projektperioden, så budprisen i øre pr. kWh pr. år over energisparetiltagets levetid burde have været højere i tilsagnet.

Ansøgning om ændring af et projekt skal være modtaget i Energistyrelsen inden 30 dage før den dato, hvor projektet senest skal være afsluttet.

I hele projektperioden, efter tilsagn er meddelt, er det muligt at anmode Energistyrelsen om, at en ny tilskudsmodtager kan overtage projektet. Energistyrelsen kan efter begrundet skriftlig anmodning tillade, at

en ny tilskudsberettiget ejer, driftsansvarlig eller bruger indtræder i et allerede meddelt tilsagn, også selv om projektet er påbegyndt. Anmodningen skal være underskrevet af både overdrager og erhverver af den eller de virksomheder, som projektet vedrører. Såfremt en stor virksomhed overtager en lille virksomheds tilsagn, vil Energistyrelsen genberegne tilskuddets størrelse med de støttesatser, der passer til virksomhedens størrelse (tilsagnet bliver mindre).

Der skal anmodes om ændring af projekt hvis:

- Ejerforholdet ændres for virksomheden, som har modtaget og accepteret tilsagnet, da Energistyrelsen skal acceptere, at ny ejer træder ind i tilsagnets rettigheder og pligter.
- Et tiltag bortfalder, og dette resulterer i en reduktion af den samlede energibesparelse over tiltagenes levetid på mere end 10% eller tilskudsbeløbet reduceres med 500.000 kr. eller mere.
- Den samlede energibesparelse over tiltagenes levetid reduceres med mere end 10% af hvad der er angivet i tilsagnet, eller det samlede tilskudsbeløb reduceres med mere end 500.000 kr.
- Lokationen for et eller flere tiltag ændrer sig fra hvor ansøger i tilsagnet har angivet at tiltaget udføres. Dette er tilmed gældende hvis ændringen sker inden for den oprindelige P-enhed, fx hvis et tiltag skulle være udført i hal 1, men i stedet sker i hal 2.
- Et tiltags prioriteringsfaktor ændres, da dette vil have betydning for det tildelte tilskud.
- Forholdet mellem størrelsen af energibesparelser fra tiltag med en prioriteringsfaktor større end 1 og tiltag med prioriteringsfaktor på 1 ændres.
- Hvis et eller flere tiltag i projektet ændrer levetidskategori. Dette er eksempelvis hvis forhold gør, at et tiltag som skulle udføres som en udskiftning, i stedet udføres som en optimering.
- Projektet ikke kan færdiggøres til den dato som der er angivet i tilsagnet, skal der anmodes om udsættelse. Anmodningen skal sendes til Energistyrelsen før den i tilsagnet angivne slutdato.

6.4 Udbetaling af tilskud

Senest 30 dage efter projektet er gennemført, skal tilskudsmodtager indsende en ansøgning om udbetaling af tilskud til Energistyrelsen. Energistyrelsen kan træffe afgørelse om, at tilsagnet annulleres, hvis ansøgning om udbetaling ikke indgives rettidigt.

Ansøgning om udbetaling indsendes via [ansøgningsportalen](#) og består af en fuld beskrivelse og dokumentation af projektets efter-situation samt vedhæftning af en række bilag herunder projektrejskab. Nedenfor beskrives de enkelte felter i ansøgning om udbetaling.

6.4.1 Oplysninger om projektet

Beskrivelse af efter-situationen:

Efter-situationen for de enkelte tiltag i projektet beskrives entydigt, herunder installationen og dets tekniske elementer samt produktionsvolumen (se kapitel 4.3). De enkelte elementer i beskrivelsen skal være identificerbare, fx ved at beskrive hvor installationer/komponenter er fysisk placeret i virksomheden.

I tilknytning til beskrivelse af efter-situationen skal en eller flere af følgende dokumenter vedhæftes som bilag 1:

- **Fotos:** Herunder oversigtsfotos og detailfoto, der entydigt dokumenterer før-situationen. Herunder mærkeplader på anlæg.
- **Tegninger:** Som illustrerer anlæggets placering i virksomheden. Tegninger kan eksempelvis være plantegninger, oversigtsfoto af rørføringer, opmålinger af rørstrækninger, etc.

- **Procesdiagrammer:** Som entydigt forklaring af procesdiagrammer og diagrammer over energi- og produktstrømme.

I forbindelse med vedhæftning af bilag skal der medfølge en forklaring, som beskriver dokumentationen. Eksempelvis skal det beskrives hvad foto viser, så tredjepart hurtig kan danne overblik over dokumentationen.

I beskrivelse af efter-situationen skal det desuden forklares, hvilken metode ansøger har benyttet til at komme frem til efter-forbruget jf. kapitel 4. Såfremt der findes standardforudsætninger eller standardløsninger skal disse benyttes.

Dokumentation af energiforbruget i efter-situationen vedhæftes som bilag 2. Se nærmere om krav til dokumentation af efter-forbrug i vejledningens kapitel 5. Såfremt der uploades beregninger, skal disse være i excel-fil.

6.4.2 Beregning af besparelse og støttebeløb

Energispareprojektets samlede energibesparelse opgøres i beregningskemaet i ansøgningsportalen som i ansøgningens fase 2, se afsnit 3.3.2, hvor opgørelsen sker for hvert energisparetiltag – en linje pr. tiltag. Beregningskemaet er som udgangspunkt udfyldt med de oplysninger, der er givet tilsagn til. Såfremt besparelsen efter projektets gennemførelse ikke er den samme som estimeret ved ansøgning, skal ansøger indtaste information til ny beregning af besparelsens størrelse. Energistyrelsen kan i den forbindelse nedjustere det tilskudsbeløb, der følger af det oprindelige tilsagn.

Ved beregning af støttebeløb udføres automatisk følgende tjek for at sikre, at projektet er berettiget til den støtte, som der er givet tilsagn om:

- Der kan aldrig udbetales mere i tilskud end der er givet tilsagn om i ansøgningsfase 2
- Støtteandelen i pct. kan ikke overstige den maksimale støttesats iht. EU's gruppefritagelsesordning dvs. 50 % for lille virksomhed, 40 % for mellem virksomhed og 30 % for stor virksomhed.
- Den simple tilbagebetalingstid inkl. tilskud er mindst 2 år og maksimalt 10 år. Hvis det ved anmodning om udbetaling viser sig, at den simple tilbagebetalingstid inkl. tilskud er mindre end 2 år, vil det samlede tilskud blive korrigeret herfor.

Såfremt et energispareprojekt indeholder tiltag med prioriteringsfaktorer, og energispareprojektet ændres fra ansøgningens fase 2 til anmodningen om udbetaling af tilskud, så budprisen i øre pr. kWh pr. år over energisparetiltagets levetid burde have været højere i ansøgningens fase 1 og fase 2, vil det tildelte støttebeløb korrigeres herfor. Dermed kan en projektændring resultere i, at det endelige tilskudsbeløb reduceres.

6.4.4 Vedhæftning af bilag herunder regnskab

Ansøgning om udbetaling skal vedhæftes nedenstående bilag.

Titel	Beskrivelse	Skabelon	Obligatorisk
Bilag 1: Dokumentation af efter-situationen	Ansøger skal indsende dokumentation af efter-situationen. Det kan fx være fotos, tegninger eller proces diagrammer.	Nej	Ja

Bilag 2: Dokumentation af energiforbruget i efter-situationen	Ansøger skal indsende dokumentation af energiforbruget i efter-situationen. Såfremt efterforbruget er beregnet, skal der indsendes dokumentation for de forudsætninger, der ligger til grund for beregningerne. Det kan fx være datablade, foto af mærkeplade, dokumentation af driftstider mv. Beregninger uploades i excel fil.	Nej	Ja
Bilag 3:	Projektregnskab inkl. liste over regningsbilag	Ja	Ja
Bilag 4:	Revisorerklæring	Nej	Ja, hvis tilskudsbeløbet udgår 500.000 kr. eller derover
Bilag 5:	Kopi af regnskabsbilag	Nej	Ja, hvis tilskudsbeløbet udgør under 500.000 kr.

Projektregnskab

Alle ansøgninger om udbetaling skal indeholde et projektregnskab med oplysninger om de afholdte og betalte støtteberettigede omkostninger. Regnskabet skal være vedlagt en liste over regningsbilagene.

Ansøgning om udbetaling af tilskud på 500.000 kr. eller derover

Ansøges om en udbetaling på 500.000 kr. eller derover, skal der foretages revision af regnskabet i overensstemmelse med Energistyrelsen revisionsinstruks, der fremsendes sammen med tilsagnet og kan hentes på Energistyrelsen hjemmeside.

Ansøgning om udbetaling af tilskud på under 500.000 kr.

Udgør tilskudsbeløbet under 500.000 kr., skal en kopi af regnskabsbilagene vedhæftes ansøgning om udbetaling af tilskud. Der skal være en tydelig henvisning til hvert enkelt regnskabsbilag i listen over regnskabsbilag i projektregnskabet.

Regnskabsbilag, der anvendes som dokumentation for afholdte og betalte tilskudsberettigede omkostninger, skal af den udførende virksomhed være påført oplysninger om følgende:

- Den udførende virksomheds CVR-nummer eller andet nationalt identifikationsnummer.
- Hvilken virksomhed og hvilken adresse arbejdet vedrører.
- Hvilket arbejde, der er udført i forhold til det tilskudsberettigede projekt.
- Start- og slutdato for udførelsen af arbejdet.

Indeholder en regning både tilskudsberettigede og ikke-tilskudsberettigede omkostninger, skal det klart fremgå, hvilke omkostninger, der er de tilskudsberettigede omkostninger.

Energistyrelsen kan altid forlange at få yderligere oplysninger og de originale bilag forevist.

6.4.5 Ansøgererklæring

Ansøgning om udbetaling af tilskud skal underskrives af den eller de tegningsberettigede for virksomheden eller fuldmagtshaver, der på tro og love bekræfter at:

- Projektregnskabet er rigtigt, udarbejdet i overensstemmelse med god regnskabsskik og indeholder kun tilskudsberettigede udgifter.
- Projektet er udført i overensstemmelse med de betingelser, som er angivet i bekendtgørelse om tilskud til energibesparelser og energieffektivisering i erhvervsvirksomheder, og som fremgår af vejledningen til ansøgningskemaet, samt i tilsagn om tilskud og "Energistyrelsens standardvilkår", herunder følgende:
 - Projektet er gennemført som forudsat i ansøgningen og tilsagnet.
 - Projektet er gennemført inden for den frist, der er fastsat i tilsagnet eller ved en eventuel godkendt fristforlængelse.
- Tilsagnshaveren har afholdt og betalt alle udgifter til projektet.
- Eventuelt vedlagte kopier af ordrebekræftelser og andre bilag svarer til originalerne.
- Opnåede eller forventede tilbagekrediteringer, rabatter og indtægter fra salg eller anden afhændelse af udskiftede dele er modregnet i projektregnskabet.

Ansøger bekræfter elektronisk ovenstående ved klik i boksen ud for "accepter". Såfremt ansøger (projektets administrator) ikke er tegningsberettiget for virksomheden, skal der uploades en fuldmagt fra den eller de tegningsberettigede i virksomheden. Skabelon for fuldmagt kan findes på [Energistyrelsens hjemmeside](#).

6.5 Kontrol

Enhver der modtager tilskud efter denne tilskudsordning er forpligtet til, efter anmodning fra Energistyrelsen, at afgive enhver oplysning, der har betydning for Energistyrelsens kontrol med, at de fastsatte vilkår overholdes.

Energistyrelsen og de, som styrelsen evt. i særlige tilfælde har bemyndiget dertil, har jf. § 22 stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1414 af 29. september 2020 om tilskud til energibesparelser og energieffektiviseringer i erhvervsvirksomheder, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til lokaliteter, der ejes eller drives af en fysisk eller juridisk person, der har modtaget tilskud efter bekendtgørelsen. På tilsvarende måde har Energistyrelsen adgang til regnskaber, forretningsbøger, papirer m.v., herunder også materiale, der opbevares i elektronisk form, for at tilvejebringe oplysninger til brug for løsning af opgaver i henhold til loven eller regler, der er fastsat i medfør af loven.

Den, der har modtaget tilsagn om tilskud, skal efter anmodning fra Energistyrelsen yde den fornødne hjælp ved kontrollens gennemførelse, og ovennævnte materiale skal udleveres eller indsendes til Energistyrelsen.

6.6 Annullering af tilskud

Energistyrelsen kan træffe afgørelse om, at tilsagn om tilskud annulleres helt eller delvist, hvis:

- projektet ikke er gennemført som forudsat i afgørelse om tilsagn om tilskud,
- tilskudsmodtageren ikke opfylder tilsagnets vilkår,
- betingelser for tilsagn om tilskud eller udbetaling af tilskud ikke er opfyldt,
- tilsagnsmodtageren har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger eller har fortiet oplysninger af betydning for ansøgningen om tilsagn om tilskud eller udbetaling af tilskud,
- den fastsatte frist for projektets gennemførelse i tilsagnet eller indsendelse af udbetalingsansøgning overskrides

- tildeling af tilskud til energispareprojektet er i strid med gruppefritagelsesforordningen.

Tilbagebetaling af tilskud skal ske senest 14 dage efter påkrav. Tilbagebetales det skyldige beløb ikke rettidigt, tillægges renter efter forfaldsdagen svarende til den rente, der er fastsat i rentelovens § 5, jf. lovbekendtgørelse nr. 459 af 13. maj 2014.

6.7 Straf

Medmindre højere straf er forskyldt efter anden lovgivning, straffes med bøde den tilsagnsmottager, der afgiver urigtige eller vildledende oplysninger i forbindelse med:

- ansøgning om tilskud (fase 1 og fase 2)
- ansøgning om udbetaling af tilskud
- Energistyrelsens anmodning om afgivelse af yderligere oplysninger eller
- ansøgers oplysningspligt jf. denne vejlednings afsnit 6.1

Tilsagnsmottager kan straffes med bøde for ikke at yde fornøden vejledning og hjælp ved Energistyrelsens kontrol.

6.8 Lov- og retsgrundlag

Støtteordningen bygger på følgende lov- og retsgrundlag:

Forordninger og henstilling:

- Kommissionens forordning (EU) Nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108 (Generel gruppefritagelsesforordning)

Lov og bekendtgørelse

- Lovbekendtgørelse nr. 1234 af 24. august 2020 om Bekendtgørelse af lov om fremme af besparelser i energiforbruget og tekstanmærkning nr. 128 ad 29.24.27. i akt stk. 294 til § 29 på finansloven for finansåret 2020
- Bekendtgørelse nr. 1414 af 29. september 2020 om tilskud til energibesparelser og energieffektiviseringer i erhvervsvirksomheder